

МИ ЩЕ НЕ ЗНАЄМО, ЩО БУДЕМ МАЙСТРУВАТИ, ТА ДРУЖНИМИ МАЙСТРАМИ ХОЧЕМ СТАТИ

Урок літературного читання у 3-му класі

Анжеліка ТИЩЕНКО, вчитель-методист, учитель початкових класів, гімназія № 8, м. Запоріжжя

У попередньому випуску журналу ми розповідали, як у ході проектної діяльності молодші школярі створюють макет міста майбутнього, усвідомлюючи при цьому власну причетність до прийдешніх змін і відповідальність за них. Сьогодні пропонуємо вашій увазі урок, на якому автор засобами літературної казки, використовуючи прийоми розвитку критичного мислення та творчі завдання, підводить учнів до розуміння важливості добрих, дружніх стосунків задля створення спільних благ.

Тема. Ю. Ярмиш, “Місто дружних майстрів”.

Мета. Удосконалювати навички свідомого виразного читання художніх творів. Вчити аналізувати прочитане, характеризувати дійових осіб, робити висновки з прочитаного. Розвивати зв'язне мовлення, творчість, образне та критичне мислення, вміння працювати в групі. Виховувати товариськість.

Матеріали та обладнання: підручник “Літературне читання. 3-й клас” (авт. О. Я. Савченко); тлумачний словник, картки зі словами для характеристики персонажів; олівці, фломастери, альбомні аркуші, пластилін, дощечки для пластиліну, стеки.

Хід уроку

I. Організаційний момент (1–2 хв)

II. Актуалізація опорних знань.

Мотивація навчальної діяльності (5–6 хв)

1. Відгадування загадки

Всі дівчатка її мають,
Миють, пестять, одягають,
Спати ввечері вкладають.
(Лялька)

— У яких казках головні дійові особи — ляльки?

2. Складання асоціативного куща до слова “лялька”

3. Бесіда про улюблені іграшки

4. Повідомлення про перші іграшки

Орієнтовний зміст розповіді

У світі багато різноманітних іграшок. Вони з'явилися дуже давно. Спочатку як іграшки використовували різні природні

матеріали, кістки мамонта і подібні речі. Перші іграшки виготовляли з дерева і глини. При археологічних розкопках було знайдено дитячі брязкальця — розфарбовані кульки, золотаві мушлі, глиняні возики, коники на колесах. Пізніше у селянських хатах дітлахи бавилися солом'яними та дерев'яними іграшками, дзвониками. Батьки робили їм іграшки з кукурудзи, овочів, тіста, сиру. А в заможних родинах іграшки були з дорогого фарфору (порцеляни).

Раніше люди вірили: якщо зламалась чи розбилась лялька, хтось із членів сім'ї захворіє. Тому такими іграшками діти гралися дуже рідко, їх давали потримати в руках тільки на велике свято.

Народні майстри виготовляли іграшки з дерева й глини. Випалені в печі іграшки покривали поливою і розмальовували. Це були пташки-свищики, каруселі, ведмедикитанцюристи, курочки, коники-гойдалки й різні скриньки.

5. Взаємні запитання

— Що ви запам'ятали цікавого? Спробуйте придумати запитання для своїх однокласників. (Один учень запитує, інший відповідає).

III. Повідомлення теми уроку (1–2 хв)

Вправа “Передбачення”

— Сьогодні ми ознайомимося з цікавою повчальною казкою. Як ви гадаєте, про що піде у ній мова?

Діти висловлюють припущення.

IV. Робота над темою уроку (25–27 хв)

1. Первинне сприймання твору

Учитель та підготовлені учні виразно читають казку Ю. Ярмиша “Місто дружних майстрів”. Діти

обмінюються враженнями від прочитаного, називають головних персонажів казки та події, які є саме казковими.

2. Словникова робота “Довідкове бюро”

Роботу проводять з використанням тлумачного словника.

Орієнтовний підбір слів для пояснення

- Оповісник — той, хто сповіщає, повідомляє про що-небудь.
- Присуд — вирок.
- Викарбувати — вирізьбити що-небудь на металі, камені тощо.
- Мостина — одна з дощок мосту, підлоги.

3. Вправлення у правильному наголошуванні слів

Діти читають “луною” ряд слів, правильно їх наголошуючи.

Орієнтовна добірка слів

Творіння, дзвінки, найхитріший, працював, механізм, знаменитий, засмучений, замкнувся, спілкувалися, найхитріший, запрягнувся.

4. Самостійне читання казки дітьми

Читаючи казку повторно, діти виділяють головне в кожній її частині й дають частинам заголовки.

5. Фізкультхвилинка

Промовляючи за вчителем слова, учні імітують рухи, про які йдеться.

Столярики-молодці
Тешуть столики й стільці,
Пилочками чики-чики,
Молотками туки-туки.
Чики-туки, чики-туки,
В нас до праці звикли руки.

6. Гра “Хто швидше?”

— Виберіть у тексті спочатку іменники, а потім прикметники і дієслова.

— Знайдіть антоніми до слів “глухі” та “веселий”.

— Прочитайте речення, у якому є такі слова: “дивовижної форми і краси”, “працювати треба не поодинці”.

7. Аналіз змісту з елементами вибіркового читання

Діти шукають у тексті відповіді на запитання.

Орієнтовний зміст запитань

- Як працювали Лар і Крос?
- Чому Лару було важко зробити ляльку?
- Хто йому допоміг?
- Як вирішив досягти перемоги Крос?
- Чи вдалося йому обдурити городян?
- Чому місто назвали “містом дружних майстрів”?
- У яких словах твору передано його основну думку?

8. Вправа “Карта персонажів”

Для характеристики головних дійових осіб учні отримують картки зі словами. Після кожного обраного

слова дитина зачитує з тексту речення, у якому йдеться про ту чи іншу рису характеру майстрів.

Орієнтовний перелік рис

Розумний, справедливий, хитрий, підступний, веселий, жорстокий, підлий, чесний, умілий, працьовитий, творчий.

9. Творча вправа “Речення з відкритим кінцем”

Діти мають продовжити запропоноване речення.
— Якби я був майстром, то зробив би таку ляльку...

10. Творча робота “Розробка проекту міста майстрів” (робота в групах)

Діти об’єднуються в групи, повторюють правила роботи в них і розробляють проект незвичайного міста, у якому живуть майстри певного фаху. Обов’язково слід придумати назву міста, його герб, дібрати фахівців, які зможуть у ньому жити і працювати, визначити, яку роботу вони зможуть виконувати. Додатково можна скласти вірш про проєктоване місто.

Проекти готують у формі малюнка або макета з пластиліну.

11. Презентація творчих робіт

Групи демонструють свої роботи і зачитують повідомлення.

Орієнтовний зміст розповіді

— Це місто пекарів. Будинки у ньому мають форму бубликів, тортів, пиріжків. Над ним постійно витає запах смаколиків, тому що зранку до вечора тут працюють завзяті пекарі. Вони випікають всіляку здобу: запашні калачі з маком, свіженькі булочки з джемом, хрустке печиво. На великі свята у пекарнях з’являються неймовірні торти. А потім всю здобу розвозять на жовтих машинах у сусідні міста.

У нас чудове місто.

Ми полюбаєм тісто.

А з нього можна все спекти:

Коржі, рогалики й торти!

V. Підсумок уроку (2–3 хв)

Рефлексія

- З якою казкою ознайомилися на уроці?
- Як ви гадаєте, для чого її написав автор?
- Чого вона вчить?
- Чи хотіли б ви жити у місті дружних майстрів?
- Що б кожен з вас міг у ньому робити?

VI. Домашнє завдання (1-2 хв)

Діти мають самостійно обрати одне із завдань.

Орієнтовний зміст завдань

- Прочитати казку і скласти її план.
- Підготувати стислий переказ казки.
- Придумати своє незвичайне місто і підготувати його презентацію. ●

ОСВІТЯНИ ЛЬВІВЩИНИ — ПЕДАГОГАМ УКРАЇНИ

Зустрічайте у 2019 році спецвипуск журналу,
в якому буде представлено **кращий досвід
учителів Львівської області.**

У лютовому випуску

- Компетентнісні завдання з математики
- Ситуація успіху як спосіб розкриття здібностей, талантів і можливостей кожної дитини
- Досвід упровадження принципів педагогіки партнерства
- Методичні рекомендації до викладання теми тижня у 2-му класі "Ідеї. Винаходи. Відкриття"
- Гендерно чутливе читання дитячих книжок
- Інклюзивна освіта: робота з дітьми, які мають легку й помірну розумову відсталість, розлади аутичного спектра і синдром Дауна
- Управлінська компетентність працівника закладу освіти
- Реалізація особистісно орієнтованої освітньої програми "Лицем до дитини" у практиці школи
- Педагогічні умови формування громадянськості молодших школярів
- Урок математики з теми "Додавання та віднімання трицифрових чисел. Розв'язування задач на знаходження трьох чисел за трьома сумами"
- Урок німецької мови "Körperteile. Частина тіла"
- Сценарій екологічного заходу "Клекіт, клекіт, клекіт! То летять лелеки!"

ЗАОЩАДЬТЕ до 10%

- 1 Заходьте на сайт upsh.com.ua
- 2 Оформлюйте онлайн-передплату на журнали "УПШ" та "Джміль"
- 3 Щомісяця гарантовано отримуйте надійну методичну підтримку!